

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

zon
in landschap

zon
op infra

Summit 2024

16.30 uur-17.30 Subsessie ronde 2

Maaien zonneparken
langs infrastructuur

Eelerwoude
Op weg naar 100% natuurinclusief

Lokaal Eigendom en Financiële Participatie

Handreiking maaien langs infra

Handreiking Lokaal Eigendom bij OER-projecten op gronden van Rijkswaterstaat

Mattijs Erbeveld

4 December 2024

Agenda:

Programma Oer

Handreiking Maaien zonneparken langs infra

Handreiking Lokaal Eigendom bij OER-projecten op gronden van Rijkswaterstaat

Programma OER RWS

Nu 30 projecten (straks meer) aan de markt aanbieden via markt-conforme **grondvergoeding** contract voor opwek via zonne- of windpark.

RWS koopt het park niet en koopt ook de opgewekte stroom niet.

Doel: met rijksgrond de RES-regio's ondersteunen bij hun opgave voor het opwekken van hernieuwbare energie. **Daarbij sluiten we aan bij lokale wensen en beleid dus ook op het onderwerp (financiële) participatie (FP) en lokaal eigendom (LE).**

Van kennis ontwikkelen naar kennis toepassen

Pilotprogramma Hernieuwbare Energie op Rijksgrond
Voortgang en Lessen pilotprojecten

- Van kennisprogramma naar uitvoeringsprogramma
- Verschillende handrijkingen beschikbaar
- Maaien zonneparken langs infra
- Handreiking Lokaal

Maaien zonneparken langs infra

Interactief pdf

- **De ontwerp- en realisatiefase**
- **De beheer- en onderhoudsfase**

Veilig maaien langs infra

Wereld van infra

Wereld van zonneparken

Ontwerp & Realisatie

Inrichting & Beheer

Vuistregels en uitgangspunten

Vormgeving
en
opstelling

Inrichting
en
beheer

Tafelontwerp

Onderhoudspaden

Kabels
en
Installaties

Grond
en
bodem

Veiligheid
en
toegankelijkheid

Natuurinclusief

Toepassing in de praktijk

Knooppunt

Zijberm

Middenberm

Verkeersdoorstroom en veiligheid van het verkeer, verkeersgebruikers en uitvoerders zijn altijd de belangrijkste doelen voor bermonderdelen en het -onderhoud. Dit document gaat verder in op de vuistregels die als uitgangspunt zijn te gebruiken bij het ontwerp, realisatie, beheer en onderhoud gezien vanuit maaien van nieuwe en bestaande zonneparken in snelwegbermen en knooppunten. Dit zijn tips en geen harde eisen. De vuistregels en uitgangspunten helpen je met het maken van een locatie uitwerking voor het snel, efficiënt, ecologisch, veilig en zero emissie maaien.

Op te stellen documenten

Quickscan
flora en fauna

Ecologisch
vervolgonderzoek

Ecologisch
werkprotocol

Format
inrichtingsplan

Format
beheerplan

Ontwerp en realisatie

Tafelontwerp

De hoogte van de tafel bepaalt mede welke machines er fysiek gezien onderdoor passen

Tafels moeten geen obstakels vormen om te kunnen maaien

Neem een efficiënte maairichting op in het ontwerp

Ontwerp en realisatie

Kabels en installaties

- Goed wegwerken van de kabels
- Plaats de omvormers en transformatoren in lijn met de opstelling en zet er bescherming omheen.

Ontwerp & Realisatie

Inrichting & Beheer

Vuistregels en uitgangspunten

Natuurwaarden behouden

Borgen van veiligheid

Maairegime

Werken met robotmaaiers

Optimaal machinegebruik

Toepassing in de praktijk

Eenzijdige en tweezijdige opstellingen

Verticale opstelling en trackers

Verkeersdoorstroom en veiligheid van het verkeer, verkeersgebruikers en uitvoerders zijn altijd de belangrijkste doelen voor bermonderdelen en het -onderhoud. Dit document gaat verder in op de vuistregels die als uitgangspunt zijn te gebruiken bij het ontwerp, realisatie, beheer en onderhoud gezien vanuit maaien van nieuwe en bestaande zonneparken in snelwegbermen en knooppunten. Dit zijn tips en geen harde eisen. De vuistregels en uitgangspunten helpen je met het maken van een locatie uitwerking voor het snel, efficiënt, ecologisch, veilig en zero emissie maaien.

Op te stellen documenten

Veiligheidsprotocol

Format werkinstructie

Checklist werkinstructie

Maaimachines en aandrijvingen

Aandrijvingen

Grote tractor

Midi tractor

Mini tractor

Handtractor (eenassig)

Robot

Handmatig

Machines

Maaibalk

Cyclomaaiër

Klepelaar

Bosmaaier

Inrichting en Beheer

- **Maairegime** maaifrequentie, maaihoogte, maai breedte, afvoer beleid,
- Voorkomen bermbranden
- Behouden van zichtlijnen weggebruikers

Inrichting en Beheer

Machines en
aandrijvingen

Maaibalk

Bosmaaier

Schijvenmaaier

Robotmaaier

Meer info

Maaien zonneparken langs infrastructuur

In dit interactieve document vind je informatie over hoe je veilig, snel, efficiënt, ecologische en zero emissie een zonnepark in snelwegbermen kan ontwerpen en onderhouden. [Lees meer >](#)

- <https://www.energieoprijksgrond.nl/publicaties1/leefomgeving+-+publicaties/default.aspx>

Handreiking Lokaal Eigendom

Lokaal Eigendom en Financiële Participatie

- Vormen financiële participatie
- Juridisch kader
- Opties binnen Oer
- Uitwerken
- Vastleggen

Lokaal eigendom

Inwoners en bedrijven (deels) eigenaar van lokaal zonne- of windpark

Klimaatakkoord 2019

Gelijkwaardig samenwerken van partijen in zoekgebieden. Dit vertaalt zich in een evenwichtige eigendomsverdeling in een gebied waarbij gestreefd wordt naar 50% *eigendom van de productie* van de lokale omgeving (bewoners en bedrijven).

Dit betekent: risicovol mee investeren

Lokaal Eigendom, 1 van de 4 vormen van Financiële participatie

Procesparticipatie in het project

De initiatiefnemer doorloopt samen met de omgeving een proces om te komen tot een wenselijke en haalbare vormgeving van participatie. Hieruit volgen afspraken over het ontwerp van het energieproject, over de ruimtelijke inpassing en/of over financiële participatie en opbrengsten voor de omgeving.

Omwonenden profiteren mee als mede-eigenaar van een wind- of zonneproject, via een vereniging of coöperatie

**lokaal eigendom/
Mede-eigenaarschap**

Omwonenden nemen risicodragend deel aan een project, bijvoorbeeld door aandelen, certificaten of obligaties

Financiële deelneming

Een deel van de opbrengsten komt ten goede aan maatschappelijke doelen in de buurt, zoals een sportclub of wijkvereniging

Omgevingsfonds

Direct omwonenden ontvangen voordeel, bijvoorbeeld in de vorm van verduurzaming van hun woning of korting op groene stroom

Omwonendenregeling

Juridisch kader

Geen resultaatverplichting

Wel inspanningsverplichting: duidelijk maken wat dat inhoudt

Inspanningsverplichting vastleggen in beleid

Totstandkoming Lokaal Eigendom

Opstellen Gezamenlijk
Lokaal Beleid

1. Lokale partij neemt zelf het initiatief
2. Commerciële partij werkt vanaf het begin gelijkwaardig samen met lokale partij
3. Commerciële partij neemt initiatief en maakt afspraken over eigendomsverdeling met lokale partij (hoeveel, wanneer en onder welke voorwaarden)

Tender

De 'drie opties' uit de handreiking

Koepel

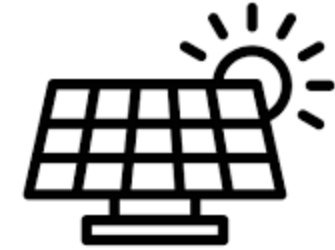
- Koepel vertegenwoordigt de omgeving
- Gaat na tender onderhandelen met ontwikkelaar

Coöperaties

- > Ontwikkelaar moet LE/FP regelen
- > Plan voor LE/FP is onderdeel van de tender

Samen met de markt

- > Project tendert een samenwerking met doelstelling voor LE/FP
- > Samen wordt het project voorbereid

5 sessies om te komen tot resultaat

RVO begeleidt betrokken projectpartners via 5 sessies naar deelresultaten en afspraken over het kader van LE/FP:

Resultaat 1: Overeenstemming over de aanpak

Resultaat 2: Vaststellen gezamenlijk vertrekpunt

Resultaat 3: Vastleggen van het speelveld: ambities én omgeving

Resultaat 4: Samenhang met projectomgeving getoetst

Resultaat 5: Uitgangspunten helder vastleggen

EINDRESULTAAT : BESLUIT STUURGROEP OVER UITGANGSPUNTEN FP/LE

Vastleggen in lokaal beleid of verordening

Gemeente(n) (lead):
schrijven beleid of verordening
zorgen voor vaststelling in college en/of
raad
Resultaat: gezamenlijk beleidskader of
verordening met status die ter referentie /
toetsing kan dienen tijdens de fase van
tendering

RVO adviseert en ondersteunt in deze fase

Meer info

[Webinar Lokaal Eigendom in OER-projecten van Rijkswaterstaat](#)

📅 21-10-2024 👁️ 142 💬 0

Op 14 oktober 2024 organiseerden NPRES en het programma OER een webinar over lokaal eigendom in OER-projecten op gronden van Rijkswaterstaat.

[Lees meer >](#)

<https://www.energieoprijksgrond.nl/actueel/nieuws/2887155.aspx?t=Lokaal-Eigendom-in-OER-projecten>

<https://werkbladen.regionale-energiestrategie.nl/lokaal-eigendom-bij-oer-projecten/lokaal-eigendom-en-financiele-participatie>

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Bedankt voor uw aandacht

energieoprijksgrond.nl
energieoprijksgrond@rws.nl